

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ПРИРОДООХОРОННУ АКЦІЮ

«Допоможи пернатим друзям»

Загальні відомості

Організацію та проведення природоохоронної акції «Допоможи пернатим друзям» здійснює Мезинський національний природний парк в рамках Всеукраїнської природоохоронної акції «Годівничка».

Лозунг Акції: *«Підгодуй птахів зимою — послужать тобі весною».*

Мета і головні завдання акції

Мета природоохоронної акції: виховання любові до природи, відповідального ставлення до птахів; проведення широкої просвітницької роботи та практичних дій з охорони і збереження зимуючої орнітофауни на території Мезинського НПП.

Головними її завданнями є:

- ознайомлення з видовим різноманіттям зимуючих птахів своєї місцевості;
- надання учням знань з біології та екології птахів, аспектів їх підгодовлі;
- розвиток гуманного ставлення до зимуючих птахів, мотивація до їх охорони.

Учасники акції

До участі запрошуються учні шкіл Новгород-Сіверського району та всі небайдужі природолюби.

Термін і місце проведення

Природоохоронна акція проводиться щорічно протягом вересня-квітня, починаючи з 2009 року. Підгодовлю птахів у несприятливу зиму та ранньовесняну пору року рекомендовано проводити в садах, парках, на присадибних ділянках.

Підведення підсумків

Для підведення підсумків природоохоронної акції просимо по факту встановлення годівниць повідомити відділ еколого-освітньої роботи та рекреації Мезинського НПП про кількість встановлених годівниць Листом (бажано з фото) на електронну адресу mezinpark@gmail.com. Фотоматеріали надані учасниками будуть розміщені на сайті та сторінках соцмереж Мезинського НПП.

Адреса:

Відділ еколого-освітньої роботи та рекреації,
Мезинський НПП,
с. Деснянське, Новгород-Сіверський р-н,
Чернігівська область, 16212,
тел. (04656) 3-56-46; (098)5504578

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРИРОДООХОРОННОЇ АКЦІЇ «ДОПОМОЖИ ПЕРНАТИМ ДРУЗЯМ»

Однією з найбільш розповсюджених груп теплокровних тварин є птахи. Вона налічує близько 8600 сучасних видів, в Україні – близько 360 видів.

Птахи мають дуже велике наукове, виховне й естетичне значення. Вони є об'єктами наукових досліджень, моделями для вивчення біологічних процесів, чудовою прикрасою лісів, полів, лук – невід'ємною складовою частиною рідної природи.

Урбанізація та руйнівні катаклізми ХХ ст. значно зменшили чисельність пташиного населення, хоча сучасна людина, як і раніше, потребує товариства пернатих друзів. Тому на сьогодні досить гостро стоїть питання охорони птахів.

Охороняти треба не тільки рідкісних і зникаючих птахів, а й усіх птахів, у тому числі й тих «шкідливих», яких у минулому винищували. У природі немає так званих безумовно шкідливих птахів. Пристосовуючись до умов існування, птахи можуть вступати в тимчасові суперечності з потребами людини. Отже, вирішуючи долю тих чи інших птахів, треба враховувати всі особливості їхнього життя, переглянути всі форми взаємовідносин між ними і людьми, для того, щоб в умовах сучасного науково-технічного прогресу знайти можливість зберегти світ пернатих не тільки для нинішнього, а для майбутніх поколінь.

Однією з важливих умов збереження птахів є підгодівля птахів у несприятливий час, оскільки для птахів голод – одна з основних причин загибелі взимку. Зимові та весняні снігопади, обледеніння, природні вороги призводять до загибелі великої кількості птахів. Вміло організована підгодівля сприяє не лише виживанню птахів, а також подальшому їх закріпленню на гніздових ділянках. Підгодівлею птахів займаються всі, кому небайдужа доля птахів. Але не всі, на жаль, знають, як правильно організувати підгодівлю птахів.

Основний час підгодівлі припадає на листопад-лютий. Найбільшої підтримки від нас чекають комахоїдні птахи: синички, повзики, пищухи.

Підгодівля проводиться щоденно. Корм бажано закладати в годівниці в одні і ті ж години. Якщо птахи не підгодовують більше тижня вони залишають цю ділянку і перелітають в інші місця.

Серед найпоширеніших кормів, що можна використовувати для підгодівля птахів узимку можна назвати:

- насіння соняшника (несмажене) дуже люблять снігурі та синиці. Можна трохи розтовкти його пляшкою чи качалкою;

- насіння коноплі – люблять усі зерноїдні птахи;

- овес – їдять вівсянки та чубаті жайворонки;

- просо, пшоно – найулюбленіша їжа для вівсянок, жайворонків, синиць та горобців;

- насіння кавунів – корм для синичок та повзиків;

- насіння дині – всі птахи полюбляють;

- крихти сухого білого хліба (чорний не можна ні в якому разі) – корм для багатьох птахів;

- сире несолоне сало, сирі чи варені кістки – улюблені ласощі синиць;

- ягоди горобини і бузини – улюблені ласощі дроздів;

- насіння ясеня – ласощі для снігурів;

- насіння бур'янів (лобода, кропива, кінський щавель) – корм для всіх зерноїдних птахів.

Варто пам'ятати, що підгодівля триває протягом березня-квітня. Весняні снігопади та похолодання небезпечні особливо для тих видів птахів, що прилітають рано: шпаки, жайворонки, білі пліски, горихвістки-чорнушки, строкаті мухоловки, вільшанки. Птахи виснажені під час міграцій, до того ж у них триває передгніздова линька. В цей період, крім звичайних кормів до раціону можна включити личинок борошняного хрущака (розводять штучно), личинок реп'яхової молі (міститься в насінні реп'яхів), мотиль.

По закінченню сезону підгодівлі територія біля годівниці перекопується, посипається вапном з метою дезінфекції.

Годівниці

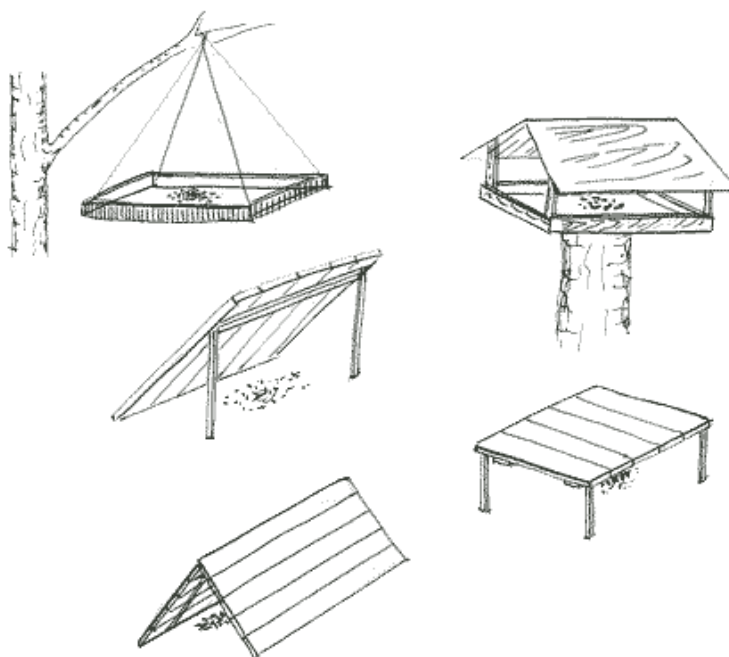
Конструкція годівниці не має суттєвого значення для успішної підгодівлі птахів, важливіше щоб в ній постійно знаходився прийнятний для птахів корм. Годівниці бувають відкритого та закритого типів. Їх схеми наведено на рисунках.

* Найпростішої годівничкою є звичайна фанерна дощечка з бортами 3-5 см, її краще чіпляти під якимось навісом. З метою більш раціонального використання кормів краще робити годівниці з дахом.

* Годівниці-автомат зручні у користуванні, оскільки в них корм, в міру поїдання птахами, досипається. Годівницю-автомат можна зробити з пляшки.

* Годівниці-курені. Деякі птахи взимку годуються на землі. Це кільчаста горлиця, посмітюха, вівсянка звичайна, сіра куріпка. Цим птахам годівниці встановлюють на землі. Для цього робиться плесканий дах розмірами 1,5 × 1,5 м або 2 × 2 м. або у вигляді куреня, відкритого з обох боків на випадок небезпеки. Якщо випадає великий сніг, територію біля такої годівниці присипають половиною, соломкою, корою.

ГОДІВНИЦІ ВІДКРИТОГО ТИПУ

ГОДІВНИЦІ ЗАКРИТОГО ТИПУ

